

SİSİ DÖNEMİNDE MISIR ORDUSU

“

Stockholm Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsü'nün (SIPRI)'nin yayınladığı rapora göre Mısır, 2018 yılında dünyada en büyük üçüncü Ortadoğu'da ise en büyük ikinci silah ithalatçısı olmuştur. Rapor, Sisi hükümetinin yapmış olduğu silah alımlarının ne denli yüksek olduğunu kanıtlar niteliktedir.

”

Firuze Yağmur Gökler

Araştırma Asistanı, ORSAM

Abdulfettah el-Sisi, askeri darbeye göreve geldiği tarihten itibaren ülke içinde yaşanan insan hakları ihlalleri artmış, demokrasiye büyük darbe vurulmuş, ülkenin iç ve dış borçlarına çözüm bulunamamış ve halkın büyük bir çoğunluğu ekonomik anlamda ciddi sorunlar yaşamıştır.

Ancak yaşanan sorunları görmezden gelen Sisi yönetimi, odak noktasını orduya yöneltmiştir. Bu bağlamda ülkedeki askeri harcamalar artırılmış; ülkenin kendi silahlarını üretme konusuna yoğunlaşmıştır. Sisi'nin orduya odaklanmasında ve konuya ilişkin adımlar atmasında, ülkenin iç ve dış siyasetindeki gelişmeler önemli rol oynamakta ve bu sürece etki etmektedir.

Ordu Gücü İçin Atılan Adımlar

Darbe sonrası göreve gelen Sisi, öncelikle birçok ülkeyle çeşitli askeri ekipman tedarik anlaşmaları yapmış ve askeri envanterini genişletmeye başlamıştır. Bu bağlamda Sisi, 2013 yılının Kasım ayında Rusya ile büyük çaplı bir silah satış paketi için görüşmelere

başlamıştır. Söz konusu paketin içinde yer alan MiG-29M2 savaş uçakları için 2016 yılında sözleşme imzalamıştır. Bu anlaşma kapsamında Mısır, toplam 50 adet MiG-29M2 savaş uçağı teslim alacaktır. Sisi hükümeti Fransa ile 2014 yılında 1 milyar Euro değerinde bir anlaşma yapmıştır. Bu anlaşma bir adet Gowind 2500 (el-Fetih) tasarımı ve inşası ile takip eden

üç korvet için malzeme tedarikini ve ülke içinde üç müteahhitlik gemisi inşa etmesini sağlayacak bir teknoloji anlaşması transferini içermektedir. Mısır aynı zamanda 2015 yılında 24 Rafale savaş jetleri de dahil 5,2 milyar euro değerinde Fransız silahları satın almış ve yine 2016 yılında Rusya'dan Enver el-Sedat ve Cemal Abdülnasır adlı iki adet Mistral sınıfı çoklu çıkarma gemisi almıştır. Darbe yönetiminin önemli destekçileri olan Rusya, Fransa ve Almanya tarafından Sisi dönemi boyunca yapılan bu anlaşmalarla Mısır'a silah satışları yoğun bir şekilde artırılmıştır. Bu süreçte darbe yönetiminin bir diğer önemli destekçisi ABD ise Mısır'a 2018 Eylül ayında 1,3 milyar dolarlık askeri yardım gönderilmesini onaylamıştır. Stockholm Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsü'nün (SIPRI)'nin yayınladığı rapora göre Mısır, 2018 yılında dünyada en büyük üçüncü Ortadoğu'da ise en büyük ikinci silah ithalatçısı olmuştur. Rapor, Sisi hükümetinin yapmış olduğu silah alımlarının ne denli yüksek olduğunu kanıtlar niteliktedir. Ayrıca 2020 yılının Ocak ayında Mısır, Kızıldeniz'de 150 dönümlük bir alana inşa ettiği askeri üssü Berenice'yi açmıştır. Açılan üste; bir deniz ve hava üssü, atış poligonları, askeri ve idari birimler ve eğitim alanları yer almaktadır.

“
Mısır hava kuvvetlerinin 215 savaşçı, 294 helikopter, 81 saldırı helikopteri ve 387 eğitimci içerdiği; kara kuvvetlerinin 4.295 tank, 11.7 silahlı araç ve 1.084 roket projektörü barındırdığı; Mısır deniz kuvvetlerinin ise toplamda 2 uçak gemisi, 7 firkateyn, 8 denizaltına sahip olduğu belirtilmiştir.

”
Global Firepower Index, 2005 yılından beri ülkelerin askeri güçlerini belirli kriterlere göre sıraladığı bir rapor yayınlamaktadır. 2020 yılında yayınlanan rapora göre, Mısır ordusu 138 ülkenin ordusu içinde 9. sırada yer almıştır. Raporunda, Mısır'ın toplam 920.000 ordu mensubu olduğu ve 36.075.104 kişinin de hizmete uygun olduğu ifade edilmiştir. Mısır hava kuvvetlerinin 215 savaşçı, 294 helikopter, 81 saldırı helikopteri ve 387 eğitimci içerdiği; kara kuvvetlerinin 4.295 tank, 11.7 silahlı araç ve 1.084 roket projektörü barındırdığı; Mısır deniz kuvvetlerinin ise toplamda 2 uçak gemisi, 7 firkateyn, 8

denizaltına sahip olduğu belirtilmiştir. Mısır'ın savunma bütçesinin de 11.200.000 dolar olduğu tahmin edilmektedir.

Sisi rejimi bir yandan askeri envanterini genişletirken diğer yandan da kendi silah endüstrisine katkı yapmaya çalışmaktadır. 2018 yılında Mısır deniz kuvvetleri “Gowind Korvet’e ilişkin açıklamada bulunmuş; 2019 yılında da Mısır ordusu, Savunma ve Askeri Üretim Bakanlığı'na bağlı fabrikalarda üretilen bir dizi silahın videosunu yayınlamıştır. Son olarak Mısır, üç yıllık kendi silahlarını üretim planını başlatmıştır. Bu çerçevede, Mısır Askeri Üretim Devlet Bakanı Muhammed el-Assar, bakanlığa bağlı şirketlerin silah ve mühimmat üretimini yaklaşık 7,5 milyar Mısır lirası (479 milyon dolar) yatırımla geliştirmeyi planladığını açıklamıştır. Şubat 2020'de ise Mısır, Ebu Zaabal İhtisas Sanayi Şirketi altında 300'den fazla küçük ve orta kalibre silah, mühimmat ve askeri ekipman üretecek Askeri Fabrika 300'ü açmıştır. Sisi; Banha Elektronik Sanayi Şirketi (Fabrika 144), Kaha Kimya Sanayi Şirketi (Fabrika 270) ve Helwan Makine ve Ekipman Şirketi'nde (999 Askeri Fabrikası) askeri üretim için bir dizi yeni projenin yer alacağını ifade etmiştir. Hükümet, kendi silahlarını üretmeye ilişkin söz konusu çalışmalarıyla Mısır'ın kendi silahlarını Afrika ülkeleri başta olmak üzere yurt dışına ihraç etmeyi ve silah konusunda kendi kendine yeterliliğini sağlamayı planlamaktadır.

“

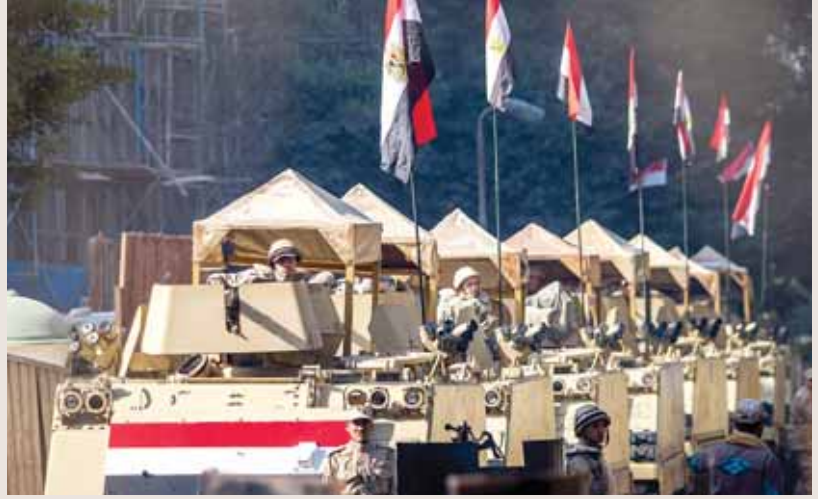
Sina Yarımadası'ndaki IŞİD varlığı ve terör saldırıları darbe sonrası dönemde iyice artmıştır. Darbe sonrası Sisi rejiminin vatandaşlarına uyguladığı baskıcı ve yanlış politikalar; radikal grupların güçlenmesini sağlamış, insanların radikalleşmesine zemin hazırlamış ve ülke içindeki şiddetin artmasına neden olmuştur.

”

Sisi Neden Orduyu Güçlendiriyor?

Sisi'nin orduyu güçlendirmesinde, buna bağlı olarak silahlanmayı ciddi oranda artırmasında ve Mısır'ın kendi silah endüstrisini geliştirme ihtiyacı duymasının altında birçok neden yatmaktadır. Ülke içinde ve dışında terör tehditlerinin artmasıyla birlikte güvenlik sorunlarının ortaya çıkması ve Sisi'nin hissettiği rejim güvenliği endişesi, yönetimin orduyu güçlendirmesindeki en önemli gerekçeler olarak karşımıza çıktığı söylenebilir.

Sina Yarımadası'ndaki IŞİD varlığı ve terör saldırıları darbe sonrası dönemde iyice artmıştır. Darbe sonrası Sisi rejiminin vatandaşlarına uyguladığı baskıcı ve yanlış politikalar; radikal grupların güçlenmesini sağlamış, insanların radikalleşmesine zemin hazırlamış ve ülke içindeki şiddetin artmasına neden olmuştur. Sisi, kendisinin zemin hazırladığı bu güvensizlik ortamını, tek dayanağı olan ordu

gücülle bastırmaya çalışmakta; bu nedenle orduyu güçlendirme ve silahlandırma çabalarına ağırlık vermektedir.

Bunun yanı sıra bölgede yaşadığı güvenlik sorunları da Sisi'nin Mısır ordusunu güçlendirme konusunda izlemiş olduğu politikaları pekiştirmiştir. Sınır komşusu Libya'da uzun zamandır süren iç savaş, milis güçlerin ve terör örgütlerinin Libya'da etkinliklerini arttırması ve çatışmaların büyük bir hızla devam etmesi Sisi'yi askeri anlamda hazır olmaya itmiştir.

Mısır'ın bölgede yaşadığı bir diğer sorun Etiyopya'nın yapımına başladığı Rönesans Barajı ile Mısır'ın su ihtiyacının tehlikeye girmiş olmasıdır. 7 yıldır baraj konusunda hala bir anlaşmaya varamayan Mısır ve Etiyopya arasında dönem dönem ilişkiler çok gerilmiş ve bu gerginlik günümüze kadar gelmiştir. 100 milyon nüfusa sahip olan Mısır, barajdan bırakılacak su miktarı ve dolum süresi ile ilgili kendi çıkarlarına ters bir durum yaşanması durumunda askeri operasyon sinyalinin birçok kez vermiştir. Bu durum, eğer ortak bir çözüm çık-

mazsa bölgede Mısır ve Etiyopya arasında olası su merkezli çatışmaların yaşanabileceğinin göstergesidir.

Sisi'nin askeri alanda yaptığı çabalarının bir kısmında Akdeniz ve Kızıldeniz'deki varlığını güçlendirmek ve olası bir tehdit karşısında bu bölgeleri emniyet altına almakla birlikte ekonomik yatırımlarını ve doğal kaynaklarını korumak istemesi de yatmaktadır. Son olarak darbeye göreve gelen Sisi, kendisine karşı yapılabilecek herhangi bir hareketlenmeye karşı kendini korumak istemekte ve bu bağlamda orduyu güçlendirmektedir. Müslüman Kardeşler merkezli oluşumların yeniden yönetimde söz sahibi olmasını istemeyen ve kendine buradan gelebilecek bir tehditten endişe duyan Sisi rejimi, ordu gücünü ve desteğini yanında tutmayı hedeflemektedir.

Sonuç olarak halihazırda iç politikada meşruiyet sorunları bulunan Sisi rejiminin, bölgesel çatışmalarda bulunma ihtimaline ve içerideki IŞİD vari terör oluşumlarına karşı askeri kapasitesini güçlendirmeye çalıştığı söylenebilir. ■